

Brüssel, 7.9.2016
COM(2016) 491 final

2016/0236 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega kehtestatakse lennundusjulgestuses kasutatavaid läbivaatusseadmeid käsitlev
liidu sertifitseerimissüsteem**

{ SWD(2016) 259 final }
{ SWD(2016) 261 final }

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Ettepaneku eesmärk

Ettepaneku eesmärk on aidata kaasa ELi siseturu nõuetekohasele toimimisele ja suurendada ELi tööstuse üleilmset konkurentsivõimet, kehtestades lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete jaoks ELi sertifitseerimissüsteemi.

Konkurentsivõimelisem ELi julgeolekutööstus suudab pakkuda tehnoloogilisi lahendusi, mis aktiivselt parandavad Euroopa kodanike julgeolekut ning aitavad kaasa Euroopa ühiskonna võimele vältida julgeolekuohte ja neile reageerida.

Käesoleva ettepanekuga kehtestatava sertifitseerimissüsteemi puhul võetakse aluseks ühine hindamisprotsess, mis töötati välja Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi (ECAC) raames, et hinnata lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete vastavust kehtivatele ELi tasandil kehtestatud toimimismõuetele, ning ühendatakse see vastavushindamisasutuste akrediteerimismenetlusega. Eesmärk on luua ainulaadne ELi sertifitseerimissüsteem, mis põhineb ELi tüübikinnitusel ja tootjate väljastataval vastavusertifikaadil, mis vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel kehtib kõikides ELi liikmesriikides.

• Üldine taust

Lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed on seotud isikute, käsipagasi, registreeritud pagasi, varude, lennulasi ja -posti läbivaatamiseks kasutatavate turvaseadmetega. Lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed moodustavad olulise turu, mille aasta kogukäive maailmas on 14 miljardit eurot ning sellest 4,2 miljardit eurot ainult ELis. Lennujaamad ja lennutranspordikeskused on suurimaid üleilmse kasvupotentsiaaliga valdkondi, eelkõige Aasia turgudel.

ELi määrusega (EÜ) nr 300/2008 on kindlaks määratud ELi lennujaamades kasutusel olevate lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete tehnilised kirjeldused ja toimimismõud. Nimetatud õigusakt põhineb komisjoni välja töötatud standarditel, mida pidevalt kohandatakse vastavalt ohustenaariumide ja riskihinnangute muutumisele. Arvestades võimalikke tagajärgi, mis selliste standardite laialdasel kättesaadavusel võiks olla ELi liikmesriikide riiklikule julgeolekule, on need salastatud ja nendega lubatakse tutvuda üksnes neil (isikud, ettevõtted, organisatsioonid jms), kellel on vastav juurdepääsuluba ja mõjuv põhjus (teadmishajaduse põhimõte).

Eespool nimetatud õigusakt aga ei ole lisatud õiguslikult siduvale kogu ELi hõlmavale vastavushindamise kavale, mis tagaks vastavuse nõutud standarditele kõikides ELi lennujaamades. Seetõttu saab ühes ELi liikmesriigis sertifitseeritud seadmeid lasta turule üksnes asjaomases liikmesriigis. Teised ELi liikmesriigid võivad ise valida, kas tunnustavad asjaomast sertifikaati või nõuavad, et seadmetega tehtaks uued katsed, et kontrollida nende vastavust ELi õigusaktiga ette nähtud nõuetele, või isegi takistavad nende kasutamist oma territooriumil. Igal juhul puudub esimese liikmesriigi välja antud sertifikaadi automaatse tunnustamise menetlus.

Liikmesriigid on koostöös komisjoniga sellist killustatust osaliselt käsitlenud, töötades välja ECACi raames kasutatavad ühtsed katsetamistoodikad mitme lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete kategooria jaoks. 2008. aastal kehtestas ECAC lennundussektoris kasutatavate läbivaatusseadmete katsetamiseks ühise hindamisprotsessi. Sellest alates on ühist

hindamisprotsessi läbi vaadatud ja tõhustatud, kuid selle õigusliku siduvuse puudumine takistab endiselt selle kogupotentsiaali rakendamist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Euroopa Komisjoni poolt 2015. aasta aprillis vastu võetud **Euroopa julgeoleku tegevuskavas (COM(2015) 185 (final))** rõhutatakse vajadust konkurentsivõimelise ELi julgeolekutööstuse järele, mis aitaks suurendada ELi autonoomsust julgeolekuvajaduste täitmisel. Lisaks toetab liit uuenduslike julgeolekulahenduste arendamist näiteks standardite ja ühtsete sertifikaatide abil. Euroopa julgeoleku tegevuskavas on ka märgitud, et komisjon kaalub edasisi meetmeid, näiteks häiresüsteemide ja lennujaamade läbivaatusseadmete vallas, et kõrvaldada tõkked ühtsel turul ning suurendada ELi julgeolekutööstuse konkurentsivõimet eksporditurgudel.

Käesoleva ettepanekuga aidatakse parandada ka Euroopa julgeolekutööstuse konkurentsivõimet. Sellest tulenevalt suudab konkurentsivõimelisem ELi julgeolekutööstus pakkuda innovatiivsemaid ja tõhusamaid lahendusi, mis parandavad Euroopa kodanike julgeolekut ning aitavad oluliselt suurendada Euroopa ühiskonna vastupanuvõimet julgeolekuohtudele.

Käesoleva ettepaneku eesmärki silmas pidades ei tohi kõrvale jätta **komisjoni teatist „Julgeoleku valdkonna tööstuspoliitika. Innovatiivse ja konkurentsivõimelise julgeolekupoliitika tegevuskava“ (COM(2012) 417 (final))**. Eelkõige on nimetatud kava meetmes 2 sätestatud, et: „Mõjuhindamise põhjaliku analüüsi ja sidusrühmadega konsulteerimise põhjal teeb komisjon kaks seadusandlikku ettepanekut: luua lennujaama läbivaatus-/avastamisseadmete jaoks kogu ELi hõlmav ühtlustatud sertifitseerimissüsteem ja luua häiresüsteemide jaoks ELi ühtlustatud sertifitseerimissüsteem. Eesmärk on saavutada sertifitseerimissüsteemide vastastikune tunnustamine.“

Lennundusjulgestuses kasutatavaid läbivaatusseadmeid käsitletakse **määruses (EÜ) nr 300/2008**, millega määratakse kindlaks tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirjad, ning selle rakendusaktides, eelkõige **komisjoni määruses (EL) nr 185/2010**, millega nähakse ette üksikasjalikud meetmed lennundusjulgestuse ühiste põhistandardite rakendamiseks.

Kuna lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete kohta on juba olemas üksikasjalikud toimimismõuded ja katsemeetodid, ei soovita käesoleva ettepanekuga luua juurde tehnilisi õigusakte. Vastupidi, läbivaatusseadmeid käsitleva ELi sertifitseerimissüsteemi loomisega aitab see selgelt kaasa eespool nimetatud poliitikasätete rakendamisele. Sellega nähakse ette, et vastavust toimimismõuetele peab tõendama akrediteeritud katselabor, mis kasutab ühtset katsemetoodikat, näiteks ECACi raames välja töötatud meetodeid. Tõhusa sertifitseerimissüsteemi loomiseks on vaja vastu võtta õigusakt, millega luuakse süsteemile vajalik raamistik.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on kooskõlas ELi peamiste ühtset turgu ja kaupade vaba liikumist käsitlevate tegevuspõhimõtetega. Eelkõige on käesoleva ettepaneku koostamisel arvesse võetud **9. juuli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 765/2008**, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega, ning **9. juuli 2008. aasta otsust (EL) nr 768/2008** toodete turustamise ühise raamistiku kohta.

Lisaks eespool nimetatutele on ettepanek kooskõlas Euroopa Komisjoni prioriteediga suurendada ELi äriühingute konkurentsivõimet ELi julgeolekuturgude killustatuse

kõrvaldamise kaudu, nagu on kirjeldatud **president Junckeri poliitilistes suunistes** („Paremini toimiv ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga“).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

ELi meede põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 114, milles käsitletakse liikmesriikide õigusaktide ühtlustamist, et saavutada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 26 eesmärgid ehk siseturu nõuetekohane toimimine.

• Subsidiaarsus

ELi liikmesriigid ei suuda piisavalt täita käesoleva määruse eesmärki, eeskirjade kehtestamine lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete ELi tüübikinnitusega seotud haldus- ja menetlusnõuetele. Kui liikmesriigid kavatseksid luua sellise algatuse iseseisvalt, oleksid nad seda juba teinud ECACi ühise hindamisprotsessi süsteemi loomise ajal. Arvestades selle ulatust ja mõjusid, on sellise ELi tüübikinnituse süsteemi loomine, mis hõlmab vastavussertifikaadi vastastikust tunnustamist liikmesriikides, võimalik üksnes ELi tasandil.

Seepärast on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei lähe kaugemale siseturu nõuetekohase toimimise tagamise eesmärkide saavutamiseks vajalikust ning parandab seejuures lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete valdkonnas tegutseva ELi tootmisharu konkurentsivõimet.

Arvestades vajadust tagada lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete valdkonnas tegutsevatele ELi tootjatele võrdne tegevusruum võrreldes nende konkurentidega nii ELi kui ka kolmandate riikide turgudel, tundub ühise sertifitseerimissüsteemi kehtestamine, mis on vajalik selliste seadmete müümiseks või kasutusele võtmiseks ELis, ettepaneku eesmärgi suhtes proportsionaalne.

• Õigusakti valik

Asjakohase õigusliku alusega, nimelt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 114, ei ole ette nähtud konkreetset õigusakti.

Sellegipoolest ja võttes arvesse ettepaneku eesmäärke, eriomast tausta ja sisu, tundub määrus olevat ELi sertifitseerimissüsteemile juba kehtivatele määrustele (EÜ) nr 300/2008 ja (EL) nr 185/2010 tuginedes selge raamistiku loomiseks parem valik kui direktiiv.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA PEETUD KONSULTATSIOONIDE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Ettepanek lähtub asjaomaste sidusrühmadega peetud ulatuslikest konsultatsioonidest, mis toimusid järgmiselt:

- **lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete sertifitseerimist käsitlev avalik konsultatsioon**, mis toimus 5. märtsist 2013 kuni 10. juunini 2013. Konsultatsioonist teatati veebisaidil „Sinu hääl Euroopas“ ja sellele saadi 37 vastust.

Hoolimata suhteliselt madalast vastamismäärast, saab pidada avaliku konsultatsiooni tulemusi esinduslikeks, kuna vastused saadi kõikidelt peamistelt sidusrühmade gruppideelt (riikide haldusasutused, igat liiki ettevõtted (sealhulgas VKEd), katselaborid, lennujaamade käitajad jt). Lisaks osalesid konsultatsioonis peamised valdkonnas tegevad ühendused, nt peamine lennuettevõtjate ühendus, mis esindab ligikaudu 240 lennuettevõtjat ehk 84 % kogu lennuliiklusest, peamine ettevõtjate ühendus, mis esindab suuremat osa ELi tootjatest, ning mitu katselaborit, nii et kokku oli esindatud mitusada sidusrühma. Avaliku konsultatsiooni peamised järeldused, mis on kokku võetud ettepanekule lisatud mõjuhindangus, toetavad täielikult ettepaneku seadusandlikku lähenemisviisi;

- **seminar**, mis korraldati 25. septembril 2013. aastal avaliku konsultatsiooni jätkuüritusena. Seminaril osalesid kõikide asjaomaste sidusrühmagruppide esindajad, sealhulgas liikmesriikide, tootmisharu, ECACi ja lõppkasutajate esindajad (Rahvusvahelise Lennujaamade Nõukogu Euroopa esindus). Seminari peamine tulemus oli esimesel sessioonil esitatud uuringute (vt järgmine punkt) järelduste koondamine nii seoses problemaatiliste teemade kui ka võimalike lahendustega.
- Kuigi avaliku konsultatsiooni, seminari ja mõjuhindangu esitamise vahel on möödunud teatav aeg, jäävad endiselt kehtima nende järeldused, mille kohaselt puuduvad ühtsed õiguslikult siduvad protseduurid ELi liikmesriikide lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete sertifitseerimise kohta. See leidis kinnitust kõigi asjaomaste sidusrühmadega 2015. aastal toimunud kontaktide raames.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepaneku mõjuhindangu koostamisel kasutas komisjon lisaks välise töövõtja korraldatud uuringut „Uuring julgeolekuga seotud teadus- ja arendustegevuse kohta suuremates kolmandates riikides“. Uuringus analüüsiti üksikasjalikult ELis ja mujal maailmas kasutatavaid sertifitseerimis- ja vastavushindamise kavasid. Lisaks sisaldas see hinnangut komisjoni kindlaks tehtud poliitikavalikute mõjude kohta. Kõik uuringus tehtud asjakohased järeldused on lisatud mõjuhindangusse ja neid on ettepaneku koostamisel nõuetekohaselt arvesse võetud.

Mõjuhindangu koostamisel võeti lisaks nõuetekohaselt arvesse uuringut „Lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete suhtes kehtivad avastamismõõdetud ja katsetootodid ELis ja EFTAs“, mille teostas Teadusuuringute Ühiskeskus (Etalonainete ja Võrdlusmõõtmiste Instituut Geelis) ja mis avaldati 2013. aasta kevadel.

- **Mõju hindamine**

Käesoleva ettepaneku juurde kuulub mõjuhindang (lisatakse viide).

3. juulil 2015 andis komisjoni õiguskontrollikomitee sellele positiivse hinnangu.

Mõju hindamise raames töötati välja viis poliitikavalikut, sealhulgas lähtestsenaarium.

1. Lähtestsenaarium – komisjon ei loo spetsiaalset poliitikaalgatust.

2. Soovitus liikmesriikidele aktsepteerida vastastikku riiklikke sertifitseerimissüsteeme ja/või toetuda Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi ühisele hindamisprotsessile.

3. Õigusakt – komisjon koostab seadusandliku ettepaneku, mis võimaldaks tootjatel turustada ja müüa oma tooteid kõikjal liidus, kui need on kord ühes liikmesriigis sertifitseeritud.

- 3.1. Vana lähenemisviis ehk täielik ühtlustamine, mida iseloomustab sertifitseerimissüsteem, mida rakendavad riiklikud tüübikinnitusasutused ja mis põhineb järgmistel õigusaktides sätestatud üksikasjalikel normidel: 1) lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete suhtes kehtivad toimimismõuded; 2) ühtsed katsetootodikad; 3) katselaborite akrediteerimine.
- 3.2. Uus lähenemisviis, mis ei põhine üksikasjalikel normidel, vaid avalikult kättesaadavatel standarditel. Kehtestatud sertifitseerimissüsteem piirduks üldises sõnastuses esitatud põhinõuetega lennundusjulgestuses kasutatavatele läbivaatusseadmetele. See valik jäeti kõrvale, kuna kehtivad ELi toimimismõuded, millel selline lähenemisviis peaks põhinema, on salastatud ja neid ei saa avalikuks teha.
- 3.3. Kolmas valik ehk tsentraliseeritud lähenemine, mille korral oleks sertifitseerimissüsteem küllalt sarnane valikuga 3.1, ainult et seda kohaldataks tsentraalselt ELi agentuuri kaudu.

Eelistatud valik on 3.1 ehk vana lähenemisviis, millel oleks oluline positiivne mõju ning ka kõige laiem toetus kõikide sidusrühmade, sealhulgas liikmesriikide hulgas.

Selle valiku kohaselt tuleks lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed sertifitseerida üksnes ühes liikmesriigis, kuna väljastatud sertifikaat kehtiks kohe kõigis 28s ELi liikmesriigis. See peaks parandama ELi turu üldist tõhusust lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete valdkonnas ja mõjuma soodsalt kaupade vabale liikumisele. Lisaks paraneks klientide (nt lennujaamade käitajate) valikuvõimalused, kuna nad saaksid valida kõikide ELi sertifikaadiga lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete vahel, mitte üksnes nende vahel, mis on sertifitseeritud nende koduriigis. Üks sertifitseerimismenetlus peaks vähendama tootjate halduskoormust ja kiirendama toote turule jõudmist. See peaks mõjuma kasulikult ka Euroopa tootjate üleilmsele konkurentsivõimele, eriti võrdluses USA konkurentidega (hinnanguliselt oleks kasu müügil keskmiselt 22 miljonit eurot aastas). Konkurentsivõime eeldatava paranemisega peaks kaasnema ELi tootjate müügi üldine suurenemine kolmandates riikides, millel omakorda peaks olema soodne mõju valdkonna üldistele tööhõive näitajatele.

Seadme ühe tüübi ja konfiguratsiooniga mitmekordsete katsete tegemise vajaduse vähendamine peaks vähendama aastas ühes laboris tehtavate katsete arvu. Selline katsete arvu vähenemine kahandaks laborite sissetulekut. Selline sissetuleku vähenemine on eeldatavasti väiksem kui tootjate kuludelt saavutatav kokkuhoid, mida on kirjeldatud eespool, kuna kõik kulud ei ole otseselt seotud sertifitseerimise hinnaga (nt seadmete saatmise kulud)¹. Ühelgi valikul ei oleks mõõdetavaid keskkonnamõjusid. Praeguseid arendamise, tootmise, katsetamise ja transpordiga seotud keskkonnamõjusid sertifitseerimismenetluse võimalik ühtlustamine ei mõjutaks. • Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine

Nagu eespool juba märgitud, on üks ettepaneku kahest üldeesmärgist suurendada lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete valdkonnas tegutsevate ELi ettevõtjate üleilmset konkurentsivõimet.

¹ Vt SER3Co uuring, punkt 3.2.4.

Eelkõige soovitakse ettepanekuga vähendada reguleerimisega seotud kulusid ja toote turule jõudmise aega, kõrvaldades vajaduse teha mitmekordseid katseid ja liikmesriikide nõutud erimuudatusi ning luues julgeolekutehnoloogia valdkonnas investeerimissõbralikuma keskkonna.

Lisaks soovitakse ettepanekuga parandada ELi toodete mainet maailmaturul, kehtestades ELi regulatiivsetele nõuetele vastavust näitava märgistuse ja luues USA ettevõtetega võrdsed tingimused.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta liidu eelarvet.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning järelevalve-, hindamis- ja aruandluskord**

Välja on töötatud usaldusväärne järelevalve- ja hindamissüsteem ning see on lisatud ettepanekule.

Täpsemalt on sellega ette nähtud, et iga viie aasta järel avaldab komisjon kõnealuse määruse rakendamise kohta üldaruande.

Aruanne lähtub sihtotstarbelisest uuringust, mille raames hindavad kõik asjaomased sidusrühmad määruse rakendamise tõhusust ja tulemuslikkust seoses tegevuseesmärkidega.

Uuringuga käsitletakse järgmisi näitajaid, et hinnata, kas määruse rakendamine on kaasa toonud teadus- ja arendustegevuse kulude vähenemise, äritegevuse kulude vähenemise, seadmete turule jõudmise aja lühenemise, konkurentsivõime paranemise võrdluses kolmandate riikide tarnijatega.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse lennundusjulgestuses kasutatavaid läbivaatusseadmeid käsitlev liidu sertifitseerimissüsteem

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva määruse eesmärk on tagada tsiviillennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete vaba liikumine liidus.
- (2) Tsiviillennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed, nagu metallidetektorid, turvaskannerid ja lõhkeaine avastamissüsteemid, peavad vastama mitmele toimimisnõudele, enne kui need saab kättesaadavaks teha või kasutusele võtta. Vastavust sellistele nõuetele hindavad praegu liikmesriigid eraldi ja ühes liikmesriigis sertifitseeritud seadmed saab teha kättesaadavaks üksnes asjaomases liikmesriigis. Euroopa julgeolekutööstuse konkurentsivõime suurendamiseks tuleb võimaldada sellistel seadmetel siseturul vabalt liikuda.
- (3) Konkurentsivõimelisem ELi julgeolekutööstus pakub lahendusi, mis parandavad Euroopa kodanike julgeolekut ning aitavad oluliselt suurendada Euroopa ühiskonna vastupanuvõimet julgeolekuohtudele. Liidu meetmetega on võimalik nende eesmärkide saavutamisele kaasa aidata, kõrvaldades siseturul esinevad takistused ja suurendades ühtset sertifitseerimiskorda edendades liidu julgeolekutööstuse konkurentsivõimet lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete valdkonnas.
- (4) 2012. aasta juuli teatises Euroopa Parlamendile ja nõukogule „**Julgeoleku valdkonna tööstuspoliitika. Innovatiivse ja konkurentsivõimelise julgeolekupoliitika tegevuskava**“⁴ tegi komisjon kindlaks, et lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed on valdkond, kus oleks kõige mõistlikum luua kogu Euroopa Liitu hõlmav sertifitseerimissüsteem, et vabaneda turu killustatusest, suurendada liidus konkurentsivõimet ja tööhõivet ning Euroopa ühiskonna üldist julgeolekut.

² ELT C , , lk .

³ ELT C , , lk .

⁴ COM(2012) 417 (final).

- (5) **Euroopa julgeoleku tegevuskavas**⁵ rõhutatakse vajadust konkurentsivõimelise ELi julgeolekutööstuse järele, mis aitaks suurendada ELi autonoomsust julgeolekuvajaduste täitmisel. ELi kodanike julgeoleku positiivseks mõjutamiseks on seega ülioluline tugev ja konkurentsivõimeline tehnoloogiline ja tööstuslik baas.
- (6) Käesolev määrus peaks võimaldama lennundusjulgestuses kasutatavatel läbivaatusseadmetel siseturul vabalt liikuda tänu kõikides liikmesriikides kehtivatel vastavussertifikaatidel põhineva ühtse sertifitseerimissüsteemi kehtestamisele. Kui seadmel on olemas selline sertifikaat, peaks olema võimalik teha seda kättesaadavaks ja võtta kasutusele piiranguteta kogu liidus.
- (7) Iga liikmesriik peaks määrama asutuse, mis vastutab lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete nõuetele vastavuse kinnitamise eest, väljastades ELi tüübikinnitustunnistuse, mis kehtib kogu liidus. Lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete tootjad peaksid saama ise valida, millise liikmesriigi vastutavat asutust kasutada.
- (8) Sertifitseerimissüsteemile juurdepääsu lihtsustamiseks ja selle läbipaistvamaks muutmiseks peaks iga liikmesriik määrama ühe asutuse – riikliku tüübikinnitusasutuse, isegi kui ühes liikmesriigis tegeleb lennundusjulgestusega kaks või enam asutust.
- (9) ELi tüübikinnitustunnistus peaks tõendama, et lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete teatav tüüp või konfiguratsioon vastab tsiviillennundusjulgestuse valdkonna ühistele eeskirjadele ja standarditele, mis on sätestatud eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 300/2008⁶.
- (10) Selleks et lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed saaksid kogu liidus vabalt liikuda, peaks tootjatel olema võimalik väljastada vastavussertifikaat igale seadmele, mis toodetakse vastavalt ELi tüübikinnitustunnistusega hõlmatud tüübile või konfiguratsioonile.
- (11) ELi tüübikinnitustunnistusega hõlmatud lennunduses kasutatavaid läbivaatusseadmeid ei tohiks olla vaja teistes liikmesriikides uuesti hinnata. Seetõttu on oluline, et hindamised ja katsed oleksid kogu liidus ühtlustatud. Käesolevas määruses tuleks seega võtta asjakohaselt arvesse tööd, mida on tehtud ühtse katsetoodika väljatöötamiseks Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi ühise hindamisprotsessi raames.
- (12) Seadmete katsetamine nende standarditele vastavuse hindamiseks on sertifitseerimissüsteemis olulisel kohal. Katsetamise peaksid seega korraldama tehnilised teenistused, millel on vastavushindamise tegemiseks asjakohaste ühtsete katsetoodikate alusel vajalikud oskused ja tehnilised teadmised.
- (13) Sertifitseerimissüsteemi tõhususe tagamiseks ning vastastikuse usalduse suurendamiseks riikide tüübikinnitusasutuste vahel tuleks käesolevas määruses kindlaks määrata selliste tehniliste teenistuste akrediteerimisnõuded.
- (14) Toodangu vastavus nõuetele on ELi tüübikinnitussüsteemi alus. Toodangu nõuetelevastavuse jälgimiseks peaks tüübikinnitusasutus või selleks määratud asjakohaselt kvalifitseeritud tehniline teenistus tootjaid korrapäraselt kontrollima.

⁵ COM(2015) 185 (final).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 300/2008, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002 (ELT L 97, 9.4.2008, lk 72).

- (15) Oluline on tagada tehnilistes teenistustes ühtse katsemetoodika ühtlustatud rakendamine. Selleks peaks komisjon looma tehniliste teenistuste valdkondliku tööühma ja seda juhtima, et tagada määratud tehniliste teenistuste vahel vajalik koordineerimine ja koostöö ning korraldada asjakohastele töötajatele koolitusi ja kooskõlastada tegevust kolmandate riikidega.
- (16) Kui leitakse, et ELi tüübikinnitustunnistusega hõlmatud lennundusjulgestuses kasutatav läbivaatusseade kujutab endast kasutajatele või keskkonnale olulist ohtu, mida tüübikinnitusamet ei avastanud, peaks liikmesriik suutma takistada sellise seadme kättesaadavaks tegemist või kasutuselevõtmist oma territooriumil piiratud ajavahemikuks ja vastavalt komisjoni hinnanguga liikmesriigi meetme kooskõla kohta liidu õigusaktidega.
- (17) Kui leitakse, et lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed, millel on olemas vastavussertifikaat, ei vasta ELi tüübikinnitustunnistusega hõlmatud tüübile ja konfiguratsioonile, peaks tüübikinnitustunnistuse väljastanud liikmesriik võtma vajalikke meetmeid selle tagamiseks, et tootja saavutab seadmete vastavuse nõuetele, ning teavitama teisi tüübikinnitusasutusi ja komisjoni võetud meetmetest.
- (18) Kui leitakse, et lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed, millel on olemas vastavussertifikaat, ei vasta teise tüübikinnitusasutuse väljastatud ELi tüübikinnitustunnistusega hõlmatud tüübile või konfiguratsioonile, peaks liikmesriik ajutiselt peatama asjaomaste seadmete kättesaadavaks tegemise või kasutuselevõtmise oma territooriumil ja paluma tüübikinnitustunnistuse väljastanud tüübikinnitusasutusel kontrollida tootmises olevate seadmete jätkuvat vastavust kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile. Asjaomane tüübikinnitusasutus peaks võtma nõutud meetmed vähemalt kolme kuu jooksul alates nõude esitamise kuupäevast. Kui asjaomane tüübikinnitusasutus leiab, et seadmed vastavad kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile, peaks ta üritama vaidlust lahendada. Seni jäävad kehtima ajutised meetmed.
- (19) Parema õigusliku reguleerimise ja lihtsustamise nimel ning selleks, et vältida vajadust uuendada kehtivates liidu õigusaktides pidevalt tehnilisi kirjeldusi, peaks käesolevas määruses olema võimalik viidata olemasolevatele rahvusvahelistele standarditele ja eeskirjadele, neid liidu õigusraamistikus uuesti esitamata.
- (20) Tüübikinnitusala õigusaktide lihtsustamise ja vastuvõtmise kiirendamise huvides on kasutusele võetud uus reguleeriv lähenemisviis, mille kohaselt kehtestab seadusandja seadusandliku tavamenetluse käigus üksnes peamised eeskirjad ja põhimõtted ning delegeerib edasiste tehniliste üksikasjade kehtestamise komisjonile. Sisulistest nõuetest tuleks käesolevas määruses seega sätestada üksnes haldusnormid ja üldised menetlusnõuded. Komisjonile tuleks anda õigus sätestada tehnilisi kirjeldusi, sealhulgas käesoleva määrusega kehtestatud sertifitseerimissüsteemi jaoks vajalikud ühtsed katsemetoodikad ja tehniliste teenistuste akrediteerimise nõuded.
- (21) Selleks et käesolevale määrusele saaks lisada täiendavaid tehnilisi üksikasju ning kajastada lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmetega seoses kehtestatud võimalikke uusi toimimisnõudeid, samuti teaduse ja tehnika arengut, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte. Eriti oluline on, et komisjon peaks ettevalmistustööde ajal asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (22) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad käesoleva määruse rikkumiste eest kohaldatavate karistuste kohta ja tagama nende rakendamise. Need karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (23) Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta, tuginedes liikmesriikide esitatud teabele.
- (24) Selguse, prognoositavuse, otstarbekuse ja lihtsustamise huvides ning selleks, et vähendada lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete tootjate koormust, peaks käesolev määrus sisaldama üksnes piiratud arvul rakendusetappe haldusnormide ja üldiste tehniliste nõuete kehtestamiseks. Tööstusharule tuleks anda piisavalt aega, et kohaneda käesoleva määruse uute sätete ning käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud tehniliste kirjelduste ja haldusnormidega. Oluline on nõuded õigel ajal kindlaks määrata, et tootjad saaksid seeriatootmises olevate lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete tehniliste lahenduste arendamiseks, katsetamiseks ja rakendamiseks vajaliku piisava üleminekuaja ning et tootjad ja liikmesriikide tüübikinnitusasutused saaksid luua vajalikud haldussüsteemid.
- (25) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kehtestada ühtlustatud eeskirjad lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete tüübikinnitusega seotud haldus- ja menetlusnõuetele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning nende ulatuse ja toime tõttu on neid kergem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei tohiks käesolev määrus minna nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1 *Reguleerimisese*

Käesoleva määrusega kehtestatakse raamistik liidu sertifitseerimissüsteemile, mis käsitleb lennundusjulgestuses kasutatavaid läbivaatusseadmeid.

Artikkel 2 *Kohaldamisala*

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõikide liidus kättesaadavaks tehtavate või kasutusele võetavate tsiviillennunduse jaoks ette nähtud lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete suhtes.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata pommikoorte suhtes, kui neid kasutatakse läbivaatamise alternatiivina.

Artikkel 3 *Mõisted*

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „lennundusjulgestuses kasutatav läbivaatusseade“ või „seade“ – erivahend, mida kasutatakse kas eraldi või süsteemi osana määruses (EÜ) nr 300/2008 ning selle täiendavates õigusaktides ja rakendusaktides osutatud keelatud esemete avastamiseks;
- (1) „tsiviillennundus“ – mis tahes tsiviilõhusõiduki teostatav lennutegevus, välja arvatud riiklike õhusõidukite teostatavad lennud, millele on osutatud Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni artiklis 3;
- (2) „turul kättesaadavaks tegemine“ – toote tasu eest või tasuta tarnimine liidu turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks;
- (3) „turule laskmine“ – toote esmakordselt liidu turul kättesaadavaks tegemine;
- (4) „kasutuselevõtmine“ – seadme esmakordne ettenähtud otstarbel kasutamine liidus;
- (5) „ELi tüübikinnitus“ – menetlus, millega liikmesriik tõendab, et seadmete tüüp ja konfiguratsioon vastavad I lisas osutatud toimimismõnõudele ning et käesolevas määruses sätestatud menetlusnõuded on täidetud;
- (6) „virtuaalne katsemeetod“ – arvutisimulatsioonid, inimsekkumist vajavad või mitte, mis tõendavad, kas lennundusjulgestuses kasutatavad läbivaatusseadmed vastavad I lisas osutatud toimimismõnõudele;
- (7) „ELi tüübikinnitustunnistus“ – dokument, millega tüübikinnitusasutus tõendab seadmete tüübi ja konfiguratsiooni kinnitamist;
- (8) „vastavussertifikaat“ – dokument, mis tõendab, et seade on toodetud vastavalt ELi tüübikinnitustunnistusega hõlmatud tüübile ja konfiguratsioonile.

Artikkel 4

Seadmete müük ja kasutuselevõtt

Liikmesriigid ei takista kooskõlas artikliga 5 väljastatud kehtiva vastavussertifikaadiga seadmete kättesaadavaks tegemist ja/või kasutuselevõtmist. Nad ei kehtesta sellistele seadmetele täiendavaid nõudeid.

Artikkel 5

Tootjate kohustused

1. Tootja väljastab igale ELi tüübikinnitustunnistusega hõlmatud tüübile ja konfiguratsioonile vastavalt toodetud seadmele vastavussertifikaadi.
2. II lisa kohane vastavussertifikaat antakse välja asjaomase liikmesriigi määratud keeles, mis on tarbijate ja teiste lõppkasutajate jaoks kergesti arusaadav. Iga tüübikinnitusasutus võib nõuda, et tootja tõlgiks vastavussertifikaadi asjaomase tüübikinnitusasutuse liikmesriigi ametlikku keelde (ametlikesse keeltesse).
3. Tootja täidab vastavussertifikaadi täielikult. Vastavussertifikaat ei sisalda piiranguid seadmete kasutusele.
4. Tootja valmistab vastavussertifikaadi nii, et takistada võltsimist.

Tüübikinnitusameti nõudmisel võib väljastada vastavussertifikaadi duplikaadi. Sertifikaadi duplikaadi võib väljastada üksnes tootja.

Iga vastavussertifikaadi duplikaadi esiküljel peab olema selgelt nähtav sõna „duplikaat“.

5. Vastavussertifikaadi väljastamisega võtavad tootjad vastutuse seadmete vastavuse eest kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile.

6. Tootjad säilitavad tehnilist dokumentatsiooni ja vastavussertifikaati vähemalt kümme aastat pärast seadmete turule laskmist.

7. Tootjad kannavad kinnitatud tüübi ja konfiguratsiooniga vastavuses toodetud seadmetele nähtaval, loetaval ja kustumatul moel ELi tüübikinnitustähise ja -numbri.

8. ELi tüübikinnitustähis ja -number vastavad III lisas sätestatule.

9. Tootjad tagavad, et toodangu nõutelevastavuse tagamiseks on kehtestatud menetlused. Muutusi seadmete ülesehituses või omadustes ning muutusi toimimisinõuetes, mille alusel on tüübikinnitustunnistus väljastatud, võetakse asjakohaselt arvesse.

10. Tootjad tagavad, et nende seadmed kannavad tüübi-, partii- või seerianumbrit või muud märget, mis võimaldaks neid tuvastada, või kui seadme suurus või iseloom seda ei võimalda, et nõutud teave on pakendil või seadmega kaasasolevas dokumendis.

11. Tootjad märgivad oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja kontaktaadressi kas seadmele või, kui see ei ole võimalik, pakendile või seadmega kaasasolevasse muusse dokumenti kui vastavussertifikaat. Aadress peab osutama ühele kohale, kus tootjaga ühendust saab võtta.

12. Tootjad tagavad, et tootega on kaasas juhised ja ohutusalane teave asjaomase liikmesriigi määratud keeles, mis on tarbijate ja teiste lõppkasutajate jaoks kergesti arusaadav.

13. Tootjad, kes arvavad või kellel on põhjust arvata, et seadmed, mille nad on turule lasknud, ei vasta kinnitatud tüübile või konfiguratsioonile, võtavad viivitamata vajalikud parandusmeetmed selliste seadmete vastavusse viimiseks; Lisaks, kui seadmed kujutavad endast ohtu, teavitavad nad sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevaid asutusi, kus nad seadmed kättesaadavaks tegid, esitades üksikasjad eelkõige mittevastavuse ja mis tahes võetud parandusmeetmete kohta.

14. Tootjad esitavad tüübikinnitusasutuse põhjendatud nõudmisel talle seadmete vastavust tõendava kogu teabe ja dokumentatsiooni keeles, mis on kõnealuse asutuse jaoks kergesti arusaadav. Nad teevad nimetatud asutusega viimase nõudmisel koostööd kõigis nende poolt turule lastud seadmete põhjustatud ohtude ärahoidmiseks võetud meetmetes.

Artikkel 6

Tüübikinnitusasutused

1. Iga liikmesriik asutab või määrab tüübikinnitusasutuse.

Tüübikinnitusasutusel on pädevus kõikides seadmete kinnitamisega seotud aspektides, samuti ELi tüübikinnitustunnistuste väljastamises, muutmises ja tühistamises.

Kõik liikmesriigid teatavad komisjonile oma tüübikinnitusasutuse nime, aadressi, sealhulgas elektronpostiaadressi, ning vastutusala.

2. Tüübikinnitusasutusel on komisjoni otsuses (EL, Euratom) 2015/444/EÜ⁷ määratletud CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL või kõrgemal tasemel salastatud teabe töötlemiseks vajalik töötlemisluba.

Artikkel 7

ELi tüübikinnitustunnistuse taotlused

1. Tootja esitab taotluse tüübikinnitusasutusele.
2. Seadme iga tüübi ja konfiguratsiooni kohta esitatakse ainult üks taotlus. Taotlus esitatakse ainult ühes liikmesriigis.
3. Iga kinnitatava tüübi ja konfiguratsiooni kohta esitatakse eraldi taotlus.
4. Taotlus koosneb teatmikust, mis sisaldab seadme tööpõhimõtet ja muid asjakohaseid dokumente, andmeid, jooniseid ja fotosid. Tootja esitab teatmiku kas paberkujul või elektrooniliselt.
5. Väljaspool liitu asuv tootja, kes soovib taotleda ELi tüübikinnitustunnistust, nimetab end tüübikinnitusasutuse ees esindama liidus asuva esindaja.

Artikkel 8

Katsed

1. Taotluse saanud tüübikinnitusasutus tagab asjakohaste katsete teostamise tehnilises teenistuses, et teha kindlaks, kas asjaomase seadme tüüp ja konfiguratsioon vastavad I lisas osutatud toimimismõuetele.
 2. Katsed teeb artikli 21 alusel teatatud tehniline teenistus vastavalt IV lisas osutatud ühtsete katsete meetodite nõuetele.
 3. Tüübikinnitusasutus võib põhjendatud taotlusega paluda tootjal esitada mis tahes lisateave, mis on vajalik selliste katsete läbiviimise hõlbustamiseks. Tootja esitab sellise teabe tüübikinnitusasutuse määratud tähtaja jooksul.
 4. Seadmega tehakse katseid seoses kinnitatava tüübi ja konfiguratsiooniga.
- Tootja teeb tüübikinnitusasutusele seadme kättesaadavaks nii palju eksemplare, kui on vaja, et tüübikinnitusasutus saaks viia ellu ELi tüübikinnitusmenetluse.
5. Virtuaalseid katsete meetodeid tohib kasutada selliste seadmete korduskatsetamiseks, millel on muudetud üksnes avastamistarkvara.

Sellised meetodid vastavad lõikes 2 osutatud ühtsete katsete meetodite nõuetele.

Artikkel 9

Seadme tüübi ja konfiguratsiooni kinnitamine

1. Tüübikinnitusasutus kinnitab asjaomase seadme tüübi ja konfiguratsiooni, kui need vastavad I lisas osutatud toimimismõuetele.
2. Kui tüübikinnitusasutus leiab, et seadme tüüp ja konfiguratsioon kujutavad olulist ohtu julgeolekule või võivad oluliselt kahjustada keskkonda või rahvatervist, võib ta keelduda seadme kinnitamisest, isegi kui see vastab asjakohastele toimimismõuetele.

⁷ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

3. Kui tüübikinnitusasutus keeldub mõne seadme kinnitamisest, teavitab ta sellest viivitamata teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni ning teavitab neid keeldumise põhjustest.

4. Lõike 2 kohase keeldumise korral konsulteerib komisjon viivitamata asjaomaste isikutega, eelkõige tüübikinnitusasutusega, mis keeldus ELi tüübikinnitustunnistuse väljastamisest, et hinnata, kas lõikes 2 sätestatud asjakohaseid nõudeid kohaldati õigesti.

5. Kui komisjon leiab, et lõikes 2 sätestatud asjakohaseid nõudeid ei kohaldatud õigesti, nõuab ta, et tüübikinnitusasutus võtaks asjakohaseid meetmeid nende nõuete järgimiseks.

Artikkel 10

Suhe komisjoni ja ühtsete katsetoodikate väljatöötamise eest vastutava asutuse vahel

1. Euroopa Liidust [mida esindab komisjon] saab IV lisas osutatud ühtsete katsetoodikate väljatöötamise eest vastutava asutuse täieõiguslik liige.

Artikkel 11

ELi tüübikinnitustunnistus

1. Tüübikinnitusasutus väljastab kõigile kinnitatud seadmetele ELi tüübikinnitustunnistuse.

2. ELi tüübikinnitustunnistus koostatakse vastavalt V lisas sätestatud näidisele.

Seadme iga tüübi ja konfiguratsiooniga seoses teostab tüübikinnitusasutus järgmised toimingud:

- (a) täidab kõik ELi tüübikinnitustunnistuse asjakohased osad;
- (b) koostab teatmiku, mis sisaldab järgmist: sisukord, teatmik koos katsetulemuste ja kõigi muude tehnilise teenistuse või tüübikinnitusameti lisatud dokumentidega;
- (c) esitab täidetud tunnistuse viivitamata taotlejale kas paberkandjal või elektrooniliselt.

3. Tüübikinnitusasutus saadab teistele tüübikinnitusasutustele ja komisjonile iga kinnitatud tüübi ja konfiguratsiooni kohta 20 tööpäeva jooksul tüübikinnitustunnistuse väljastamisest koopia ELi tüübikinnitustunnistusest koos lisadega. Koopia võib saata paberkandjal või elektrooniliselt.

4. Teise liikmesriigi tüübikinnitusasutuse nõudel saadab ELi tüübikinnitustunnistuse väljastanud tüübikinnitusasutus nõude esitanud asutusele 20 tööpäeva jooksul nõude saamisest lisakoopia ELi tüübikinnitustunnistusest koos lisadega. Koopia võib saata paberkandjal või elektrooniliselt.

Artikkel 12

Toodangu nõuetelevastavuse tagamise korraldused

1. Seadme tüübi ja konfiguratsiooni kinnitanud tüübikinnitusasutus võtab kooskõlas VI lisaga asjakohaseid meetmeid, et kontrollida, vajadusel koostöös teiste tüübikinnitusasutustega, et kehtestatud on piisavad korraldused selle tagamiseks, et toodetavad seadmed on vastavuses kinnitatud tüübi ja konfiguratsiooniga.

2. Seadme tüübi ja konfiguratsiooni kinnitanud tüübikinnitusasutus võtab kooskõlas VI lisaga sellise kinnitusega seoses asjakohaseid meetmeid, et kontrollida, vajaduse korral koostöös teiste tüübikinnitusasutustega, kas lõikes 1 osutatud korraldused on jätkuvalt piisavad ning

kas toodetavad seadmed vastavad jätkuvalt kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile. Kontroll, millega tõendatakse toodete vastavust kinnitatud tüübile, võib olla piiratud VI lisas sätestatud ühe või enama menetlusega.

3. Kui tüübi ja konfiguratsiooni kinnitanud tüübikinnitusasutus teeb kindlaks, et lõikes 1 osutatud korraldusi ei rakendata, et need erinevad oluliselt kokkulepitud korraldustest või nende rakendamine on lõppenud, kuigi tootmist ei ole lõpetatud, võtab kõnealune tüübikinnitusasutus vajalikud meetmed, et tagada toodangu nõuetelevastavuse menetluse nõuetekohane järgimine. Sellised meetmed võivad hõlmata ELi tüübikinnitustunnistuse tühistamist. Tüübikinnitusasutus teavitab teisi tüübikinnitusasutusi ja komisjoni võetud meetmetest.

Artikkel 13

ELi tüübikinnitustunnistuste muutmise taotlused

1. Kui asjaomase seadme muutmise tõttu on vaja muuta teatmikus dokumenteeritud üksikasju, taotleb tootja viivitamata ELi tüübikinnitustunnistuse muutmist.

2. Muutmistaotlus esitatakse algse ELi tüübikinnitustunnistuse väljastanud tüübikinnitusasutusele.

Artikkel 14

Muudatuse liigid

1. Kui tüübikinnitusasutus peab vajalikuks korraldada enne muudatuse tegemist täiendavaid katseid, teavitab ta sellest tootjat. Muudatused tehakse alles siis, kui täiendavad katsed on tehtud.

2. Muudatus tähistatakse kui ELi tüübikinnitustunnistuse laiendus, kui kehtib üks või mitu järgmistest tingimustest:

- (a) vaja on teha täiendavaid katseid;
- (b) muutunud on ELi tüübikinnitustunnistusel (välja arvatud lisades) esitatud andmed;
- (c) jõustunud on kinnitatud seadmega seotud uued toimimisnõuded.

Sellistel juhtudel väljastab tüübikinnitusasutus ajakohastatud ELi tüübikinnitustunnistuse, millele on märgitud laienduse number. Ajakohastatud tüübikinnitustunnistuse peab selgelt nähtuma laiendamise põhjus ja väljastamise kuupäev.

3. Kui lõiget 2 ei kohaldata, tähistatakse muudatus kui ELi tüübikinnitustunnistuse parandus.

Artikkel 15

Muudatuste väljastamine ja neist teatamine

1. Laienduse korral ajakohastab tüübikinnitusasutus kõik asjakohased ELi tüübikinnitustunnistuse osad, nende juurde kuuluvad lisad ja teatmiku sisukorra. Ajakohastatud tunnistus ja selle lisad väljastatakse tootjale viivitamata.

2. Paranduse korral väljastab tüübikinnitusasutus tootjale viivitamata ajakohastatud dokumendid või vajaduse korral teatmiku ajakohastatud tervikversiooni. Tüübikinnitusasutus

märgib teatmikus sisalduvale igale ajakohastatud leheküljele selgelt muudatuse laadi ja uuesti väljastamise kuupäeva.

3. Ajakohastatud dokumentide või teatmiku ajakohastatud tervikversiooni väljastamisel tehakse alati vastavad muudatused tüübikinnitustunnistusele lisatud teabepaketi sisukorras, et ära näidata viimati lisatud laienduse või paranduse kuupäev või uusima ajakohastatud tervikversiooni kuupäev.

4. Kooskõlas artikli 11 lõikega 3 teavitab tüübikinnitusasutus kõikidest ELi tüübikinnitustunnistustes tehtud muudatustest teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni.

Artikkel 16

ELi tüübikinnitustunnistuste kehtivuse lõppemine

1. ELi tüübikinnitustunnistus muutub kehtetuks ühel või mõlemal järgmistest juhtudest:

- (a) kinnitatud seadme suhtes kohaldatavad uued toimimisnõuded muutuvad uute seadmete müümisel või kasutuselevõtmisel kohustuslikuks ning tüübikinnitust ei ole võimalik vastavalt ajakohastada;
- (b) kinnitatud seadmete tootmine lõpetatakse lõplikult ja vabatahtlikult.

2. Kui kinnitatud seadmete tootmine lõpetatakse lõplikult ja vabatahtlikult, teavitab tootja asjaomased seadmed kinnitanud tüübikinnitusasutust. Sellise teate saamise korral teavitab asjaomane tüübikinnitusasutus sellest teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni 20 tööpäeva jooksul.

Artikkel 17
Menetlus seadmete jaoks, mis kujutavad ohtu riiklikul tasandil

1. Kui ühe liikmesriigi turujärelevalveasutused on võtnud määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 20 alusel meetmeid või kui neil on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluv seade kujutab ohtu inimeste tervisele või ohutusele või muudele käesolevas määruses käsitletud avaliku huvi kaitse aspektidele, siis viivad nad läbi asjaomase seadme hindamise kõigist käesolevas määruses sätestatud nõuetest lähtudes. Tootjad teevad turujärelevalveasutustega vajalikul viisil koostööd.

Kui turujärelevalveasutused leiavad nimetatud hindamise käigus, et seade ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele, nõuavad nad viivitamata, et tootja võtaks vastavalt nende ettekirjutusele kõik vajalikud parandusmeetmed, et seade nimetatud nõuetega vastavusse viia, või et ta kõrvaldaks selle seadme turult või nõuaks tagasi mõistliku aja jooksul, arvestades ohu olemust.

Turujärelevalveasutused teavitavad sellest asjakohast teavitatud asutust.

Teises lõigus osutatud meetmete suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 21.

2. Kui turujärelevalveasutused on seisukohal, et mittevastavus ei piirdu üksnes nende liikmesriigi territooriumiga, siis teavitavad nad teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni hindamise tulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on tootjalt nõudnud.

3. Tootja tagab, et tema poolt liidu turul kättesaadavaks tehtud asjaomase seadme suhtes võetakse kõik vajalikud parandusmeetmed.

4. Kui tootja ei võta lõike 1 teises lõigus osutatud ajavahemiku jooksul piisavaid parandusmeetmeid, võtavad turujärelevalveasutused kõik asjakohased ajutised meetmed, et keelata seadme kättesaadavaks tegemine või seda piirata nende riigisisel turul, seade turult kõrvaldada või tagasi nõuda.

Nad teavitavad nimetatud meetmetest viivitamata teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni.

5. Lõikes 4 osutatud teave sisaldab kõiki üksikasju, eelkõige mittevastava seadme tuvastamiseks vajalikku teavet, seadme päritolu, väidetava mittevastavuse ja riski olemust, riiklike võetud meetmete iseloomu ja kestvust, samuti asjaomase tootja esitatud seisukohti.

6. Tüübikinnitusasutused, kes ei ole menetluse algatanud liikmesriigi tüübikinnitusasutus, teavitavad viivitamata teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni mis tahes võetud meetmetest ja mis tahes muust nende käsutuses olevast täiendavast teabest seoses asjaomase seadme mittevastavusega ning kui nad ei ole nõus teavitatud siseriikliku meetmega, siis oma vastuväidetest.

7. Kui kolme kuu jooksul lõikes 4 osutatud teabe kättesaamisest ei ole teised tüübikinnitusasutused ega komisjon esitanud vastuväiteid seoses liikmesriigi tüübikinnitusasutuse võetud ajutise meetmega, siis loetakse meede põhjendatuks.

8. Tüübikinnitusasutused tagavad, et asjaomase seadme suhtes võetakse viivitamata kõik asjakohased piiravad meetmed, nagu seadme kõrvaldamine nende turult.

Artikkel 18

Liidu kaitsemeetmete menetlus

1. Kui artikli 17 lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetluse käigus esitatakse liikmesriigi tüübikinnitusasutuse võetud meetme suhtes vastuväiteid või kui komisjon arvab, et siseriiklik meede on liidu õigusaktidega vastuolus, siis alustab komisjon viivitamata konsulteerimist liikmesriikide tüübikinnitusasutustega ja asjakohase tootjaga ning hindab siseriiklikku meetet. Nimetatud hinnangu tulemuste põhjal otsustab komisjon, kas meede on põhjendatud või mitte.

Komisjon esitab otsuse kõikide liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ning edastab selle neile ja asjakohasele tootjale viivitamata.

2. Kui siseriiklik meede loetakse põhjendatuks, siis võtavad kõikide liikmesriikide tüübikinnitusasutused vajalikud meetmed, et tagada mittevastavate seadmete kõrvaldamine oma turgudelt, ja teavitavad sellest komisjoni. Kui siseriiklik meede loetakse põhjendamatuks, tühistab asjaomase liikmesriigi tüübikinnitusasutus meetme.

Artikkel 19

Kinnitatud tüübile mittevastav seade

1. Tüübikinnitusasutus võib igal ajal kontrollida, kas vastavussertifikaadiga või ELi tüübikinnitustähist kandev seade vastab jätkuvalt kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile.

Kontroll toimub VI lisa kohaselt. See võib siiski olla piiratud seal sätestatud ühe või enama menetlusega.

2. Kui tüübikinnitusasutus leiab, et lõikes 1 osutatud seade ei vasta kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile, tagab ta vajalike meetmete võtmisega, et tootja viib seadme vastavusse kinnitatud tüübi ja konfiguratsiooniga. Sellised meetmed võivad hõlmata ELi tüübikinnitustunnistuse tühistamist.

Tüübikinnitusasutus teavitab teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni võetud meetmetest.

3. Kui tüübikinnitusasutus tühistab ELi tüübikinnitustunnistuse, teavitab ta oma otsusest ja selle põhjustest teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutusi ja komisjoni 20 tööpäeva jooksul.

4. Lõike 1 kohaldamisel käsitatakse kõrvalekaldeid ELi tüübikinnitustunnistuse või teatmiku andmetest kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile mittevastavusena.

5. Kui tüübikinnitusasutus leiab, et vastavussertifikaadiga või ELi tüübikinnitustähist kandev seade ei vasta teise tüübikinnitusasutuse kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile, peatab ta ajutiselt sellise seadme kättesaadavaks tegemise või kasutuselevõtmise asjaomases liikmesriigis ning nõuab viivitamata ELi tüübikinnitustunnistuse väljastanud tüübikinnitusasutuselt selle kontrollimist, kas toodetav seade vastab jätkuvalt kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile.

Sellise nõude saamisel võtab asjaomane tüübikinnitusasutus vajalikud meetmed võimalikult kiiresti, kuid igal juhul kolme kuu jooksul alates nõude saamise kuupäevast. Ta teavitab sellest teisi tüübikinnitusasutusi ja komisjoni.

6. Kui ELi tüübikinnitustunnistuse väljastanud tüübikinnitusasutus leiab, et asjaomane seade vastab kinnitatud tüübile ja konfiguratsioonile, üritab ta vaidluse lahendada. Pooled teavitavad komisjoni asjade käigust ning vajaduse korral korraldab komisjon asjakohaseid konsultatsioone vaidluse lahendamiseks. Kuni lahenduse leidmiseni jäävad kehtima lõikes 5 osutatud ajutised meetmed.

Artikkel 20

Otsustest ja olemasolevatest õiguskaitsevahenditest teavitamine

Kõikides artiklite 17, 18 ja 19 kohaselt tehtud otsustes esitatakse nende aluseks olnud põhjused. Liikmesriigid tagavad, et iga nimetatud artiklite alusel tehtud otsuse jaoks on olemas õiguskaitsevahend.

Tüübikinnitusasutus teavitab igast sellisest otsusest kõiki asjaomaseid isikuid ja teavitab neid seejuures õiguskaitsevahenditest, mida neil on võimalik siseriikliku õiguse alusel kasutada, ning selliste õiguskaitsevahendite kasutamise tähtaegadest.

Artikkel 21

Tehnilistest teenistustest teatamine

1. Vähemalt üks tüübikinnitusasutus teatab komisjonile kõikide artikli 8 kohaldamiseks vajalike tehniliste teenistuste nimed, aadressid, sealhulgas elektronpostiaadressid, vastutavad isikud ja tegevuskategooriad. Tüübikinnitusasutus teavitab komisjoni kõikidest nimetatud andmetes toimunud muudatustest.

2. Tehniline teenistus täidab käesolevas määruses sätestatud ülesandeid üksnes juhul, kui temast on komisjonile teatatud.

3. Tüübikinnitusasutused võivad määrata artikli 8 kohaldamiseks mis tahes tehnilise teenistuse.

4. Komisjon avaldab tüübikinnitusasutuste ja tehniliste teenistuste loetelu ja kontaktandmed oma veebisaidil.

Artikkel 22

Nõuded tehnilistele teenistustele

1. Tehniline teenistus teostab või juhendab artiklis 8 nõutud katseid. Ta ei tee katseid ega kontrolle tegevuskategoorias, millega seoses ei ole temast komisjonile artikli 21 alusel teatatud.

2. Tehnilised teenistused jagunevad nelja kategooriasse:

- (a) A-kategooria – tehnilised teenistused, mis teevad artikli 8 lõikes 1 osutatud katseid oma tegevusüksuses;

- (b) B-kategooria – tehnilised teenistused, mis juhendavad artikli 8 lõikes 1 osutatud katseid, mida tehakse tootja või kolmanda isiku tegevusüksustes;
- (c) C-kategooria – tehnilised teenistused, mis korrapäraselt hindavad ja jälgivad tootjapoolseid toodangu vastavuse kontrollimise menetlusi;
- (d) D-kategooria – tehnilised teenistused, mis juhendavad või teostavad katseid või kontrollimisi toodangu nõuetelevastavuse tagamise korralduste raames.

3. Tehnilisel teenistusel on asjakohased oskused, tehnilised eriteadmised ja tõendatud kogemus oma tegevusalal. Tehnilised teenistused suudavad hankida kõik materjalid, mida neil on vaja katsete tegemiseks kooskõlas artikli 8 lõikega 2.

Lisaks vastavad tehnilised teenistused VII lisas sätestatud nõuetele.

4. Tehnilised teenistused tagavad, et seadmega seotud katse tegemise taotluse ja tüübikinnitusasutusele katsetulemuste esitamise vahele ei jää keskmiselt rohkem kui 6 kuud. Seda aega võib pikendada erandjuhtudel või kui tootja seda ametlikult palub.

5. Tehnilise teenistuse ülesandeid võib täita tüübikinnitusasutus.

6. Tehnilisel teenistusel või tehnilise teenistusena tegutseval tüübikinnitusasutusel on komisjoni otsuses (EL, Euratom) 2015/444/EÜ⁸ määratletud CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL või kõrgemal tasemel salastatud teabe töötlemiseks vajalik töötlemisluba.

7. Tüübikinnitusasutus võib määrata tehniliseks teenistuseks kolmandas riigis asuva teenistuse üksnes liidu ja asjaomase kolmanda riigi kahepoolse lepingu raames.

Artikkel 23

Tehniliste teenistuste oskuste hindamine

1. Artikli 22 lõikes 3 osutatud oskusi tõendab riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistus.

2. Komisjoni taotlusel saadetakse akrediteerimistunnistus komisjonile.

3. Tehnilise teenistusena tegutsev tüübikinnitusasutus tõendab vastavust artikli 22 lõikes 3 osutatud oskustele dokumentaalsete tõenditega, sealhulgas hinnatavast tegevusest sõltumatute audiitorite hinnanguga. Nimetatud audiitorid võivad pärineda samast organisatsioonist, kui nende töö on korraldatud eraldi hinnatavat tegevust elluviivast personalist. Komisjon võib saata audiitoreid kontrollima vastavust artikli 22 lõike 3 sätetele.

.

Artikkel 24

Tehniliste teenistuste koordineerimine

1. Tehnilised teenistused korraldavad vastastikuseid külaskäike üksteise tegevusüksustesse, et vahetada teavet ja parimaid tavasid seoses artikli 8 lõike 1 alusel nõutud katsete tegemisega.

2. Komisjon loob tehniliste teenistuste valdkondliku töörühma, et tagada tehniliste teenistuste vahel asjakohane koordineerimine ja koostöö. Tüübikinnitusasutused tagavad, et nende

⁸ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

määratud tehnilised teenistused osalevad sellise töörühma töös kas otseselt või määratud esindajate kaudu.

3. Valdkondliku töörühma esimees on komisjon.

4. Valdkondliku töörühma ülesanded on eelkõige järgmised:

- (a) määrata kindlaks kvaliteedisuunised artikli 8 lõikes 2 osutatud ühtsete katsetoodikate rakendamiseks;
- (b) koordineerida ja töötada välja meetmeid, mille eesmärk on tagada ühtsete katsetoodikate ühtlustatud rakendamine tehnilistes teenistustes, sealhulgas ühtse päritoluga katsematerjalid, ühtse vormingu kasutamine dokumentide jagamiseks ja võrdlevate katsete tegemine;
- (c) töötada välja ja korraldada tehniliste teenistuste töötajate koolitusi;
- (d) koordineerida lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmete vastavushindamise valdkonnas tehniline ühtlustamine kolmandate riikidega.

Artikkel 25

Muutused määramistes

1. Kui tüübikinnitusasutus on teinud kindlaks, et tema määratud tehniline teenistus ei vasta enam käesolevas määruses sätestatud nõuetele või see ei suuda täita oma kohustusi, piirab, peatab või vajaduse korral tühistab ta tehnilise teenistuse määramise. Tüübikinnitusasutus teavitab viivitamata komisjoni ja teisi tüübikinnitusasutusi. Komisjon muudab vastavalt artikli 21 lõikes 4 osutatud loetelu.

2. Kui tehnilise teenistuse määramine on piiratud, peatatud või tühistatud või kui tehniline teenistus on tegevuse lõpetanud, astub asjaomase tehnilise teenistuse määranud tüübikinnitusasutus asjakohaseid samme tagamaks, et tehnilise teenistuse toimikuid töötleb kas teine tehniline teenistus või et need on riigi pädevale asutusele nõudmise korral kättesaadavad.

Artikkel 26

Tehnilise teenistuse pädevuse vaidlustamine

1. Komisjon uurib igat juhtumit, mil tal tekib kahtlus või tema tähelepanu juhitakse kahtlusele, et tehniline teenistus ei ole pädev või ei täida enam talle pandud nõudeid ja ülesandeid.

2. Tehnilisest teenistusest teatanud liikmesriigi tüübikinnitusasutus esitab komisjonile nõudmise korral kogu asjakohase teabe.

3. Komisjon tagab, et kogu tundlikku teavet, mille ta oma uurimise käigus on omandanud, käsitletakse konfidentsiaalselt.

4. Kui komisjon on veendunud, et teatatud tehniline teenistus ei täida või ei täida enam akrediteerimise aluseks olevaid nõudeid, teavitab ta sellest tehnilisest teenistusest teatanud liikmesriigi tüübikinnitusasutust ning nõuab, et see võtaks parandusmeetmeid, sealhulgas vajadusel tühistaks teatamise.

Artikkel 27
Lisade muudatused

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta lisasid järgmiselt:

- (a) ta võib muuta I lisa, et kajastada lennundusjulgestuses kasutatavate läbivaatusseadmetega seotud uute toimimismõnede kehtestamist;
- (b) ta võib muuta lisasid, kui see on vajalik nende kohandamiseks vastavalt teaduse ja tehnika arengule.

Artikkel 28
Delegeerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 27 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kümneks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artiklis 27 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 27 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 29
Karistused

Liikmesriigid sätestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse, eelkõige artiklite 5, 7 ja 8 rikkumise eest, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõnealustest eeskirjadest ja meetmetest ning teavitavad viivitamata kõikidest nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 30
Üleminekusätted

Kuni [kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] võivad liikmesriigid jätkata seadmete kinnitamist vastavalt riiklikele eeskirjadele.

Tootja nõudmisel väljastab tüübikinnitusasutus, mis on kinnitanud seadme tüübi ja konfiguratsiooni riiklike eeskirjade kohaselt ja enne nimetatud kuupäeva, seadme asjaomase

tüübi ja konfiguratsiooni kohta ELi tüübikinnitustunnistuse, kui seda on katsetatud kooskõlas artikli 8 lõikega 2.

Artikkel 31
Hindamine

1. Hiljemalt [neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] teavitavad liikmesriigid komisjoni käesoleva määruse rakendamisest.
2. Hiljemalt [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta, lisades sellele vajaduse korral asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

Artikkel 32
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust hakatakse kohaldama [ühe aasta möödumisel käesoleva määruse jõustumisest].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]